

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Lähtudes allpool toodust ja võttes aluseks maapõueseaduse § 26, 32 ning 35 ning OÜ Mesinik taotluse, otsustan:

1.1. anda OÜ-le Mesinik geoloogilise uuringu luba L.MU/521114 Korjasmäe IV uuringuruumis kehtivusajaga 4 aastat;

1.2. kanda loale kõrvaltingimused:

1.2.1. geoloogilise uuringu teostamise ajal ja selle järgselt tuleb tagada maaparandussüsteemi reguleeriva võrgu koosseisu kuuluvate kuivenduskraavide nõuetekohane toimimine;

1.2.2. pinnasetöodel arvestada arheoloogiliste leidude ja arheoloogilise kultuurikihi ilmsikstuleku võimalusega. Muinsuskaitseadusest tulenevalt (§ 31 lg 1, § 60) on leidja kohustatud tööd katkestama, jätma leiukohta ning teatama sellest Muinsuskaitseametile;

1.3. korraldus jõustub OÜ-le Mesinik teatavaks tegemisest.

2. ASJAOLUD

OÜ Mesinik (registrikood 11538599, aadress Kastolatsi tee 6, Otepää linn, Otepää vald, Valga maakond) esitas 30.11.2023 Korjasmäe IV uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis 30.11.2023 numbriga DM-126566-1 ja korrigeeritud taotlus 28.12.2023 numbriga DM-126566-4).

Geoloogilise uuringu luba taotletakse Põlva maakonnas Kanepi vallas Sirvaste külas OÜ Mesinik omandisse kuuluval kinnistul Tordi-Jaanikese (katastritunnus 85603:002:0063, pindala 27,46 ha). Taotletava uuringuruumi teenindusala kogupindala on 17,60 ha. Uuringuruumi loodeosa asub põllumaal ja osaliselt raiutud metsaalal, kus on kunagi toimunud ka kaevandamistegevus (endine Korjasmäe kruusakarjäär). Uuringu eesmärk on tarbevaru tasemel välja selgitada uuringuruumis levivate setete (liiv ja/või kruus) maht, kvaliteet ning kasutamise võimalused. Uuringute käigus planeeritakse rajada kuni 25 uuringukaevet ja kuni 25 puurauku sügavusega kuni 15 m; muud kavandatavad sihtotstarbelised tööd: veetasemete mõõtmine, proovide võtmine granulomeetrilise koostise määramiseks ning füüsikalismehaanilisteks katseteks. Uuringu teostaja on J.Viru Markšeideribüroo OÜ (registrikood 11644539, aadress Tartu mnt 84a-50, Kesklinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond). Loa taotletav kehtivusaeg on 4 aastat.

Uuringuloa taotlust on kontrollinud keskkonnaregistri andmete volitatud töötaja Maa-amet

(11.12.2023 kiri nr 9-3/23/17460-2 ja 19.01.2024 kiri nr 9-3/23/17460-4).

Taotletava uuringuruumi teenindusala kirdeserv külgneb vahetult Korjusmäe liivamaardla (maavarade registri registrikaart nr 730) täiteliiva aktiivse tarbevaru 6 ja 7 plokkidega ning Keskkonnaametis menetluses oleva taotletava Korjusmäe III liivakarjääri (loa taotleja Marina Minerals OÜ) mäeeraldise ja selle teenindusmaaga.

Taotletava uuringuruumi teenindusala läbib Elektrilevi OÜ 1-20 kV keskpinge elektrihuliin A35 (VID kood 50709085; kaitsevöönd 10 m liini teljest) koos selle mastitõmmitsa või toega (VID kood 1724092; kaitsevöönd 1 m projektsioonist maapinnal). Seletuskirjas on selgitatud, et kavandatava geoloogilise uuringuga elektriliini kaitsevööndisse uuringupunkte ei rajata ja töödega liinirajatise ei kahjustata.

Taotletava uuringuruumi teenindusala põhjanurk kattub kuni 50 m ulatuses maaparandussüsteemiga Mügra ja idanurk kattub kuni 27,7 m ulatuses maaparandussüsteemiga Immasoo, mille koodid maaparandussüsteemide registris on vastavalt 2100300080010001 ja 2100300080020001. Seletuskirjas on selgitatud, et geoloogilise uuringu läbiviimisel välditakse maaparandussüsteemi kahjustamist. Edastatud dokumentide hulgas on Põllumajandus- ja Toiduameti 30.11.2023 kiri nr 6.2-2/50705, millega kooskõlastatakse geoloogilise uuringu loa taotlus tingimusel, et oleks tagatud maaparandusrajatiste nõuetekohane toimimisvõime.

Taotletava uuringuruumi teenindusala lääneservast vähemalt 51 m kaugusel asub kuni 25 km² suuruse valgalaga veekogu Sirvaste oja (Eesti looduse infosüsteemi kood VEE1003100), mis on ühtlasi 10-25 km² valgalaga maaparandussüsteemi eesvool Mügra (maaparandussüsteemide registri kood 21003000800100011M), kattumist nende piiranguvöönditega (50 m) ei ole.

Taotletava uuringuruumi teenindusala kaguservast ~105 m kaugusel asub üle 25 km² suuruse valgalaga veekogu Võhandu jõgi (Eesti looduse infosüsteemi kood VEE1003000), mis on ühtlasi üle 25 km² valgalaga maaparandussüsteemi eesvool Võhandu jõgi (maaparandussüsteemide registri kood 21003000800000011M), kattumist nende piiranguvöönditega (100 m) ei ole.

Taotletava uuringuruumi teenindusala lääneservast ~5,4 m kaugusel asub kinnismälestise Kivikalme kaitsevöönd (kultuurimälestiste riikliku registri nr 11584).

Riigilõivu seaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 400 eurot tasutud 30.11.2023

Korjusmäe IV uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitstavaid loodusobjekte.

Korjusmäe IV uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää muinsuskaitseobjekte.

Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloa menetluse algatamise teate 22.01.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest menetlusosalisi 22.01.2024 kirjaga nr DM-126566-7. Kuni uuringuloa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igapäev õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt saatis loa andja 22.01.2024 kirjaga nr DM-126566-8 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloa taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele (Kanepi Vallavalitsus) tähtajaga kaks kuud.

Kuna Korjasmäe IV uuringuruumi teenindusala lääneservast ~5,4 m kaugusel asub kinnismälestise Kivikalme kaitsevöönd (kultuurimälestiste riikliku registri nr 11584), edastas Keskkonnaamet taotluse ka Muinsuskaitseametile teadmiseks ja vajadusel uuringuloale kõrvaltingimuste seadmiseks.

Kuigi taotletava uuringuruumi teenindusala kattub osaliselt maaparandussüsteemiga, ei edastanud Keskkonnaamet taotlust Põllumajandus- ja Toiduametile, sest vastav kooskõlastus (30.11.2023 kiri nr 6.2-2/50705) oli taotlusele juba lisatud.

Muinsuskaitseamet esitas 26.01.2024 kirjaga nr 1.1-7/101-1 oma seisukoha, tuues välja, et taotletava uuringuruumi lääneservast u 5 m kaugusel asub riikliku kaitse all oleva arheoloogiamälestise reg-nr 11584 Kivikalme kaitsevöönd ja uuringuala läheduses asub veel hulgaliselt rikkaliku arheoloogilise kultuurkihiga alale viitavaid matmiskohti. Seetõttu palub Muinsuskaitseamet nii geoloogilise uuringu kui ka järgnevate tegevuste läbiviimisel olla tähelepanelik ja lähtuda ettevaatlusprintsipist. Pinnasetöödel tuleb arvestada arheoloogiliste leidude ja arheoloogilise kultuurikihi ilmsikstuleku võimalusega nii mälestistel, nende kaitsevööndis kui ka väljaspool mälestiste ja kaitsevööndi ala. Muinsuskaitseadusest tulenevalt (§ 31 lg 1, § 60) on leidja kohustatud tööd katkestama, jätma leiu leiukohta ning teatama sellest Muinsuskaitseametile.

Kanepi Vallavolikogu 21.03.2024 otsusega nr 1-3/7 nõustustuti Korjasmäe IV uuringuruumile uuringuloa andmisega.

MaaPS § 30 lõike 5 alusel pani Keskkonnaamet õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja 25.03.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks 2 nädalat.

Avalikustamise käigus kirjalikke seisukohti laekus/ei laekunud.

Vastavalt HMS § 49 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ja lõikele 3 taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma

arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis OÜ-lt Mesinik XX.XX.2024 kirjaga nr DM-126566-X arvamust või vastuväiteid uuringuloo andmise otsuse eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

OÜ Mesinik tähtaja jooksul (kaks nädalat) ei vastanud/nõustus.

3. KAALUTLUSED

Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloo alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Vastavalt Uuringuloo saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloo andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (edaspidi *KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu1“ (edaspidi määrus nr 224). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloo alusel võib hüdrogeoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punktide 1, 3 ja 5 kohane tegevusluba.

Geoloogilise uuringu teostaja on Uuringu teostaja on J.Viru Markšeideribüroo OÜ (registrikood 11644539, aadress Tartu mnt 84a-50, Keslinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond), kes omab tegevusluba hüdrogeoloogiliste tööde teostamiseks.

MaaPS §-s 27 lg 3-5 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloo andmiseks ei esine.

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjätmeid ning jäätmete ladestamiskoht ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse (edaspidi *JäätS*) § 35² tähenduses tuleb uuringuloo taotlusele lisada kaevandamisjätmekava (MaaPS § 28 lõige 5). Jätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse JäätS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloo taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjätmeid ei teki ning seetõttu ei ole jätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Planeeritava geoloogilise uuringu käigus ei teki jätmeid, kuna kogu proovimisest üle jääv materjal kasutatakse ära uuringupunktide korrastamisel. Geoloogilise välitöö käigus võetud proovid viiakse katsetamiseks AS Teede Tehnokeskuse laboratoriumisse, kus pärast proovide

katsetamist ja nõuetekohast säilitamist antakse materjal üle jäätmekäitlejale.

Keskkonnaamet kontrollis OÜ Mesinik 28.12.2023 esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le, keskkonnaministri 09.01.2020 määrusele nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöo loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ (edaspidi *määrus 1*) ja KeHJS sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloa menetlemiseks.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja –vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimuseeta tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse tagamiseks ning maapõue kasutamisest inimese tervisele, varale ja keskkonnale põhjustatava mõju vähendamiseks ja vajaduse korral muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusala läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Korjusemäe IV uuringuruumi uuringuloale on mõistlik seada kõrvaltingimuseks Põllumajandus- ja Toiduameti nõue: geoloogilise uuringu teostamise ajal ja selle järgselt tuleb tagada maaparandussüsteemi reguleeriva võrgu koosseisu kuuluvate kuivenduskraavide nõuetekohane toimimine. Samuti on mõistlik juhtida tähelepanu Muinsuskaitseameti poolt välja toodud ettevaatusabinõudele ning seada loale kõrvaltingimus: Pinnasetööl arvestada arheoloogiliste leidude ja arheoloogilise kultuurikihi ilmsikstuleku võimalusega. Muinsuskaitseadusest tulenevalt (§ 31 lg 1, § 60) on leidja kohustatud tööd katkestama, jätma leiu leiukohta ning teatama sellest Muinsuskaitseametile.

Hetkel kehtiva Valgjärve valla üldplaneeringu kohaselt jääb taotletava Korjusemäe IV uuringuruumi teenindusala põllumaale, rohekoridore uuringuruumis ei ole, seega geoloogiline uuring rohekoridoride seisundit ja toimimist ei mõjuta.

Kavandatav uuring viiakse läbi masinatega, mis ei nõua olulisel määral elektri- ega kütuseenergiat. Geoloogilise uuringuga ei kaasne olulist müra-, vibratsiooni, valguse-, soojuse-, kiirguse- ja lõhnareostust.

Mõningal määral tekitavad uuringut läbi viivad masinad müra, aga seda võib võrrelda põllumajandusmasinate poolt tekitatava või karjäärides töötavate masinate müraga. Müra tekitatakse vaid välitööde ajal päevasel ajal. Samuti ei kaasne uuringu käigus ka ülenormatiivset vibratsiooni. Mõningane vibratsioon on võimalik, kuid see piirdub välitööde teostamise masinate tekitatud tavapärase töösükli vibratsiooniga, mis on lühiajaline.

Puuraugud ja kaevandid likvideeritakse kohe pärast geoloogilise läbilõike kirjeldamist ja

proovide võtmist väljavõetud materjaliga ning likvideerimise kohta koostatakse vastavasisuline likvideerimise akt. Ümbrus korrastatakse uuringueelsesesse seisukorda.

Vältimaks uuringu käigus tekkida võivaid avariiolekordi, järgitakse uuringu ajal rangelt kõiki ohutustehnika nõudeid, kasutatakse korras tehnikat, mis on läbinud perioodilise tehnilise ülevaatuse ning tööde tegijad omavad selleks vajalikke oskusi ja kogemusi. Tuleb jälgida, et oleks kasutusele võetud meetmed ettenägematu avariireostuse likvideerimiseks ja kokku kogumiseks. Sellest tulenevalt on tegevusega kaasnevate avariiolekordade esinemise võimalikkus väga madal ja tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohtu ei ole.

Uuringuruumi põhja- ja idanurk kattub maaparandussüsteemi maa-aladega (Mügra, 2100300080010001 ja Immasoo, 2100300080020001). Uuringuruumist ca 105 m kagus asub Võhandu jõgi (VEE1003000), mis on ka maaparandussüsteemi eesvooluks (21003000800000011M). Geoloogilise uuringu tegemine on kooskõlastatud Põllumajandus- ja Toiduametiga. Välitööde käigus ei kahjustata maaparandussüsteemi toimimist.

Uuringupunktide rajamiseks kasutatakse korras tehnikat, mis on läbinud perioodilise tehnilise ülevaatuse. Uuringu tegemisel järgitakse keskkonnakaitse ja ohutustehnika nõudeid ning vastavate tööde head tava. Töö käigus ei kasutata keskkonda reostavaid materjale ega keskkonnaohtlikke aineid. Uuringuga ei reostata ega võeta põhjavett ega tekitata normatiive ületavat müra või tolmu. Tööks kasutatakse tehnikat, mis on läbinud tehnilise ülevaatuse. Geoloogiliste töödega olulist negatiivset keskkonnamõju ei kaasne.

Lähimad majapidamised jäävad ca 120 m kaugusele põhjasuunas Korjusmäe kinnistule ja ca 250 m kaugusele edela- ja lõunasuunas Männimetsa ja Ojaveere kinnistutele ning ca 300-350 m kaugusele idasuunas Veiksra ja Torri-Tootsina kinnistutele. Kuna geoloogilised välitööd toimuvad lühiajaliselt päevasel ajal, ei ole ette näha lähimate elanike häirimist. Mõju ei ulatu väljapoole uuringuruumi teenindusala või on väheoluline.

Uuringuruumis läbiviidaval geoloogilisel uuringul puudub mõju Natura 2000 võrgustiku alale. Uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitstavaid loodusobjekte. Lähim, 2,2 km kaugusel asuv Natura 2000 võrgustiku ala on Jõksi järve hoiuala, mille kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi - looduslikult rohketoiteliste järvede (3150) kaitse. Piigandi järvede hoiuala, kaugus uuringuruumist 3,17 km, kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide - liiva-alade vähetoiteliste järvede (3110) ning huumustoiteliste järvede ja järvikute (3160) kaitse ning II lisas nimetatud liikide - hariliku hingi (*Cobitis taenia*) ja hariliku vingerja (*Misgurnus fossilis*) kaitse. Uuringu tegemise mõju ei ulatu nende kaitsealadeni.

Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus.

Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Uuringuloa andmisest keeldutakse, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huvidega. Kuna uuritav maavara on eraomandis ja ei ole teada asjaolusid, mis nimetatud vastuolu võiksid põhjustada, ei ole tegevus vastuolus riigi huvidega.

MaaPS 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud.

Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning OÜ Mesinik ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri andmed seisuga 23.01.2024).

Eelnevale tuginedes võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmise keeldumise alused puuduvad.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo